

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 2. Vtrum sit laudabile in omnibus idem velle quod vult Deus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

105
Non tene-
mar confor-
mari in re
materiali-
ter vultis.

1. Paralip.
13.

Dan. 10.

Dico Quartò, Quòd ad primum modum at-
tinet, certum est Primò, Nos non obligari vt vo-
luntas nostra sit conformis diuine in obiecto ma-
teriali, quando ignoramus quid Deus velit. Pa-
tet exemplis Scripturæ: Dauid enim bona volun-
tate volebat edificare templum Domino, quod
tamen Deus per ipsum nolebat fieri. Paulus vo-
lebat carere stimulo carnis, quo tamen Deus illi
carere nolebat. Idem accidit interdum Beatis. Vt
patet Danielis 10. vbi Angeli Dei, diuinam vo-
luntatem nescientes circa populum Iudaicum,
contraria volebant & petebant; vt multi Patres
& DD. Scholastici explicant.

Hinc sequitur, Quamdiu non constat Deum
absolutè velle aliquod malum, siue nostrum, siue
aliorum (cò quòd fortasè tantum se permissiuè
habeat, vel solum sub conditione velit) posse nos
non solum illud nolle, sed etiam omni conatu
impedire.

107

Secundò, Certum est, etiam si cognita nobis sit
diuina voluntas, sapè tamen posse nos laudabili-
ter contrarium velle.

Probatur Primò, Exemplis Scripturæ. Sciebat
Abraham Deum velle subuertere Sodomam,
& vrbes finitimas; & tamen quantum in se erat,
id nolebat, & rogabat ne fieret. Sciebat Dauid
velle Deum vt infans ex adulterio susceptus mor-
reretur; & tamen vehementer de hoc dolebat.
Sciebat Apostolus Deum velle deferere gentem
Iudaicam; & tamen de hoc ita dolebat, vt
optaret fieri anathema à Christo ne desereretur.
Sciebat Christus Deum velle gentem Iudaicam
& vrbes euertere; & tamen fleuit super eam.
Sciebat Deum velle vt mortem subiret; & tamen
de illa tristatus est grauissimè.

Imò sape
possimus
laudabiliter
contrarium
velle.

Genes. 18.
2. Reg. 12.
Roman. 9.

Luc. 19.

Matth. 26.

108

Eadem res
aliter à
Deo, aliter
ab homine
approbari
aut impro-
bari potest.

Secundò Probatur allata ratione ex D. Au-
gustino Enchiridij cap. 101. Multum interest quid
velle homini, quid Deo congruat, & ad quem finem
suam quisque referat voluntatem, vt aut approbetur,
aut improbetur. Cum enim Deus sit auctor & gu-
bernator vniuersi, congruit illi vt ea procuret,
quæ ad bonum commune vniuersi secundum
modum mensuram & ordinem ab ipso intentum
pertinent; ac proinde vt quamque rem, & rei
dispositionem velit, quatenus ad hunc ordinem
spectat; etiam si alteri rei inde incommodum pro-
ueniat. Sicut Rex qui spectat bonum sui regni,
omnia vult vt ad hoc bonum expediunt; etiam si
aliqui particulares inde damnum ferant. Homini
verò, cui gubernatio sui, & suorum dumtaxat
commissa est, congruit vt velit ea, quæ sibi & suis
sunt còmoda, & incommoda auerfetur. Sic Deus
vult parentem meum mori, quia ita congruit
ordini rerù à se instituto, postulante id naturà vel
culpà: filius dolet de eius morte, eamque cona-
tur impedire, quia vel pietas naturalis, vel com-
modum proprium id postulat. Atqui velle sibi
congruentia, & dolere de contrarijs, non est ma-
lum: ergo &c. Quod confirmatur, tum quia est
talitudo non sit conformis diuinæ voluntati
in obiecto materiali; est tamen aliquo modo
conformis, scilicet effectiuè iuxta tertium mo-
dum; quia Deus singulis rebus proprias inclina-
tiones, vt sibi congruentia appetent, dedit: tum
quia ipse Deus id quod vna ratione vult, altera
ratione non vult; displicet enim illi perditio ho-
minum, quatenus sunt eius creatura; quamuis
placat quatenus sunt peccatores,

Quòd
Dei vna
ratione
vult, alie-
ra ratione
non vult.

Dices Primò, Qui optat vt id non fiat, quod
Deus vult fieri, optat implicite diuinam volunta-
tè non impleri: atqui hoc est impium; fatius enim
esset omnem perire creaturam, quam minimam
Dei voluntatem, vel prædictionem non impleri.
Secundò, Qui conatur impedire id, quod Deus
vult fieri, seipsum Deo opponit, suoque facto si-
gnificat se diuinæ potentia posse obfistere; quod
etiam est impium: ergo, &c.

109
Solutio
obiectioni

Ad primò Respondeo. Ille nullo modo optat
diuinam voluntatem non impleri; non enim cupit
vt diuina voluntas, postquam aliquid absolutè
decreuit, non assequatur intentum; hoc enim esset
impium: sed optat vt tale decretum numquam in
Deo fuerit; vtque malitia humana ei occasionem
non dederit; vel si dederit, vt Deus benignius
in illos consuluerit; quod sine omni iniuria in
Deum, imò ex perfecta charitate optari potest,
vt patet in Apostolo ad Rom. 9. qui grauissimè
dolebat de diuino decreto reiectionis Iudæorum.
Nec obstat quòd hoc decretum fuerit æternum;
quia pendet suo modo ex hominum malitia, quæ
est in tempore.

Quid præ-
dicit optet,
qui optat
diuinam
volunta-
tatem non
impleri.

Ad secundum. Non omnia quæ Deus vult
fieri, vult inuitabili necessitate fieri; sed multa
tantum vult supposita præuisione causarum fe-
cundarum, quæ impediri possunt: neque posita
tali præuisione, semper absoluta voluntate vult,
sed sapè sub conditione, quæ vel industria hu-
mana, vel precibus possit auerti. Quòd si quis
id, quod absolutè decretum esse nouit, conare-
tur impedire, id sanè impium esset; quia id fieri
nequit, nisi ex opinione, quòd diuinum decre-
tum possit frustrari, & ex voluntate illud fru-
strandi. Sicut fecit Herodes, qui putauit se præ-
dictiones diuinas & diuina decreta posse irrita
reddere, impediendo regnum Mesiæ.

110

Impie age-
ret qui ab-
solutè Deo
decretum
vellet im-
pedire.

DVBIVM II.

Vtrum sit laudabile in omnibus idem velle,
quod vult Deus?

Alphonsus Tostatus in cap. 2. Iosue qu. 38.
docet aliquando esse peccatum mortiferum,
si idem obiectum materiale velis, quod Deus
vult: vnde si sciam per reuelatione Deum velle
vt parens occidatur à latrone, nihilominus tamen
sub peccato mortali teneri me parentem defen-
dere. In quam sententiam propendet Victoria, vt
refert Medina; & ipse quoque Medina dicit non
esse laudabile se conformare in huiusmodi. Quod
Probatur Primò, Quia Deus vult vt tu in
peccato mortali existens, careas gratiâ; & vt
parens tuus, quem scit moriturum in peccatis,
damnetur; tu tamen non potes hoc velle: non
enim potes hoc velle vt finem, neque vt modum
ergo, &c.

111
Negat
Tostatus.

Victoria
Medina.

Secundò, Si vides vrbes incendi, homines oc-
cidi, vides esse diuinam voluntatem vt hæc fiant;
tibi tamen hæc non possunt placere; hoc enim
charitati repugnat.

Contrarium tamen est verius; vnde
Respondeo & Dico Primò, Possè nos laudabi-
liter velle id omne, quod Deus vult fieri; siue id
velit voluntate Antecedente, quæ ex ipso dun-
taxat ortum habet; siue voluntate Consequente,
quæ occasionem accipit ex nobis.

112
Possim
velle quia
quid Deus
vult.

M Probatur

1. Machab. 3.
2.

Probatur Primò, Ex Scriptura 1. Machab. 3. Sicut fuerit voluntas in celo, sic fiat. Vbi Iudas euentum belli, & proinde interencionem gentis ad diuinam voluntatem reijcit; præstans interim, quod in se erat. Matth. 6. Fiat voluntas tua sicut in celo & in terra. quem locum generatim de omni voluntate Dei accipiendum esse ostendit Maldonatus: & meritò; quia magnæ perfectionis est optare nõ tantum, vt id fiat quod Deus præcipit, sed etiam vt in omnibus fiat quod Deo est gratissimum. Luca 22. Cùm Dominus precatus esset, vt calix à se transfret, subiecit, Non tamen mea, sed tua voluntas fiat; ostendens quo modo etiam in summa calamitate voluntas nostra diuinæ sit accommodanda.

Quæ vult
Deus, vult
obinstiti-
mæ cau-
sas.

Secundò Probatur, Quia in omnibus quæ Deus vult, habet iustissimas & decentissimas causas, cur velit: ergo ob eandem causas possumus & nos eadem affectu complacentiæ velle. Consequentia patet, quia complacentia honesti, quæ honestum, est laudabilis: atqui hæc est talis: ergo, &c.

Deus &
Beati idem
in omnibus
volunt.

Tertiò, Beati in omnibus idem volunt, quod Deus vult: ergo etiã viatores idem velle possunt. Consequentia probatur, quia viatorum est aspirare ad illam perfectionem & animi tranquillitatem, qua Beati fruuntur.

Dices, Beati norunt rationes in particulari cur Deus singula velit; & ideo hæc illis placere possunt: nos autem rationes illas ignoramus.

Respondet, Etsi illas ignoremus in particulari, tamen in genere, scimus esse honestissimas: quod sufficit, vt possimus nos conformare. Adde, nec Beatos semper scire causas in particulari, cur Deus velit; quia nec semper sciunt, quid velit. Quòd autem ipsi malis non perturbentur, nos autem perturbemur, parum refert; quia conandum est, vt minus perturbemur. Deinde etsi perturbemur, tamẽ cù hoc stare potest, vt id ipsum quod nos perturbat, nobis placeat, etsi sub alia ratione.

113
Sapè tamẽ
teneor dis-
plicentiam
& dolorem
conspicere.

Dico Secundò, Sapè tamen charitas postulat, vt præter hunc affectum, excitemus affectum displicentiæ & doloris; quatenus ea res, quam Deus vult, est nobis vel alijs noxia. Sic debet homo dolere, quòd gratiã Dei careat, & curare vt non careat, &c.

114
Responso
ad argu-
mentum
Medina.

Ad primum argumentum. Respondet, Posse me velle affectu complacentiæ, vt caream gratiã, quamdiu sum in peccatis; vt damner, si in peccatis moriar: peccatorem enim priuari gratiã, & mo-

rientem in peccatis damnari, est iustum, honestum, laudabile, consentaneum rationibus æternis, Deoque dignum. Itaque sub hac ratione potest mihi & omni affectui bonè ordinato placere: si enim affectui diuino placet, qui per se ordinatissimus est, atque adeò exemplar & regula omnis affectus creati; cur nõ possit etiam placere affectui creato, qui est eius imago? Fateor tamen, eandem rem sub alia ratione mihi debere displicere, cùm etiã Deo sic displiceat. Etsi enim placeat Deo, peccatorẽ quã peccator est, carere gratiã, & damnari; displicet tamen ei, peccatorem quã homo, & imago ipsius est, hæc perpeti, vt insinuat Isaie 1. Heu! consolabor in hostibus meis. Vide D. Hieronymum in istum locum.

Ad confirmationem. Qui vult se carere gratiã, quamdiu est in peccato; potest hoc velle, vel per modum finis, vel per modum medijs: Per modum finis; quia est honestum, ac proinde per se expetendum: itaque est finis, non quidem operantis, sed operis & affectus: Per modum medijs; quia est quiddam vtile ad declarandam Dei iustitiam.

Ad secundum argumentum Respondet, Non omne quod videmus fieri, est volitum à Deo, vt fiat; sed sæpè tantum est permittum in vindictam peccatorum; vnde non est laudabile illud velle, nisi aliundè constet Deum illud velle: sufficit vt placeat nobis, vel certè vt non displiceat diuina prouidentia, & iustitia, quæ ob causas iustissimas hæc permittit; id est, cùm facile possit, non impedit.

Ad exemplum Abulensis, Respondet: Si mihi constet diuina reuelatione parentem meum à Petro interficiendum, non teneor illum tueri; quia frustra esset ille conatus ad saluandũ eius vitam: possem tamen, nisi constaret Deo id displicere, ad declarandum affectum, quem decet habere filium in parentem. Simili modo excusat Abulensis Rahab, quòd exploratores absconderit, quos alioqui iure naturali, seu gentium debuisset prodere: frustra enim fuisset illa proditio; nam constabat illi diuino decreto urbem debere perire. Vtrum autem potuerit prodere tamquam hostes, vt ibidem docet Abulensis, alia quæstio est. Puto non potuisse; quia sciebat Iudæos diuina auctoritate hæc facere. De quo plura in Tractatu de Bello.

Q V Æ S T I O X X.

De Bonitate & malitia actuum exteriorum.

ARTICVLVS I.

Vtrum bonum & malum prius inueniantur in actu exteriori quam in interiori?

Ex fine.

Prima Conclusio. Ratio boni & mali, quam actus exterior habet in ordine ad finem, prius est in actu voluntatis, & ex eo deriuatur ad opus externum. Ratio est, Quia actus voluntatis immediatè & essentialiter tendit in finem (quia

finis est proprium eius obiectum;) opus verò externum, solum per accidens, & mediante actu interno tendit in finem: ergo bonitas & malitia ex fine prius conuenit actui interno quàm externo.

Secunda Conclusio. Bonitas & malitia actus exterioris quam habet ex obiecto & circumstantijs, si consideretur vt est in apprehensione rationis, est prior, quàm bonitas & malitia actus voluntatis. Si verò consideretur vt est in executione operis, est posterior bonitate & malitia voluntatis.

Prior